

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : **25 Mart 2026**

Sayı : **17884**

Prof. Dr. Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

42363

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Türkiye Cumhuriyeti anayasasının 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddelerine uygun olarak, T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na iletilmesi ve Sayın Bakan Murat KURUM tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğinin yapılmasını arz ederim. 24.03.2026

K. Pala

Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili

23 Ekim 2025 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği değişiklikleri ile, korunan alanlar hariç olmak üzere denizlerin derinliğinin 250 metreden fazla olduğu doğal anoksik tabaka koşullarında inorganik atıkların deniz tabanına dökünecek bir boru hattı aracılığıyla taşınarak bertaraf edilebilmesine ve sera gazı emisyonlarının azaltımı amacıyla bu alanların "yutak alan" veya "depolama alanı" olarak kullanılarak karbon depolanabilmesine imkân tanındığı anlaşılmaktadır.

Akademik çalışmalar, deniz tabanına boru hattı ile atık bırakılması gibi uygulamalarda temel riskin yalnızca kirleticinin kimyasal içeriğinden kaynaklanmadığını; aynı zamanda partikül birikimi nedeniyle dip canlılarının doğal yaşam alanının örtülmesi ve ekosistemin kendini toparlama sürecinin yavaşlaması gibi etkilerin de belirleyici olduğunu ortaya koymaktadır. Türkiye açısından ayrıca Karadeniz'de kalıcı anoksinin ve sülfürlü derin su koşullarının yaklaşık 150 metrenin altında belirginleştiği, bu katmanın derinlik boyunca yaygın olduğu ve jeokimyasal süreçlerin farklılaştığı bilinmektedir. Öte yandan, denize deşarjlarda sınır değerlerin gevşetilmesi veya bazı parametrelerin denetim kapsamı dışına çıkarılması, alıcı ortamda yoğunluk farkına bağlı dip akıntıları, tuzluluk artışı ve çökelme birikimi gibi süreçler üzerinden dip ekosistemleri üzerinde olumsuz etkilere yol açabilmektedir. Tuzluluğu yüksek deşarjların deniz suyundan daha ağır bir tuzlu su kütlesi olarak dipte yayılabildiği, yoğunluk farkı nedeniyle dipte yayılım bulutu oluşturabildiği ve bu durumun doğal yaşam koşullarını değiştirebildiği bilimsel çalışmalarda gösterilmektedir.

Karbonun denizaltı jeolojik formasyonlarda depolanması ise uluslararası düzenlemelerde belirli koşullara bağlanmakta; esas olarak yalnızca karbondioksit akımlarının denizaltı jeolojik formasyonlara kalıcı biçimde hapsedilmesi amacıyla deşarjına ilişkin bir çerçeve tanımlanmaktadır. Bu nedenle, yönetmelik değişikliklerinin bilimsel dayanağı, uluslararası iyi uygulamalarla uyumu ve kamuya hesap verebilirlik boyutu hakkında kamuoyuna ayrıntılı açıklama yapılması gerekmektedir. Bu bağlamda;

42363

Prof. Dr. Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

1. Ülkemizde deniz derinliğinin 250 metreden fazla olduğu doğal anoksik alanlar hangi coğrafi sınırlar içinde kalmaktadır? 250 metre derinlik eşiği hangi teknik veya bilimsel standartlara göre belirlenmiştir?
2. Değişiklik metninde istisna tutulan “korunan alanlar” hangi statü ve coğrafi sınırlar kapsamında tanımlanmaktadır? Bu istisna, biyolojik çeşitlilik açısından hassas alanları kapsayacak biçimde fiilen nasıl uygulanmaktadır?
3. Değişiklik metninde yer alan “tehlikesiz inorganik atık” kapsamında hangi atık türleri ve hangi atık kodları bulunmaktadır? Bu atıkların tane boyu, çökelme davranışı ve birikim riskine ilişkin teknik kriterler nasıl belirlenmektedir?
4. Deniz tabanına döşenecek boru hattı ile bertaraf uygulamalarında dip canlılarının örtülmesi, bulanıklık artışı, metal mobilizasyonu ve ekosistem toparlanma süresi gibi riskler bakımından hangi çevresel etki değerlendirmesi, modelleme ve eşik değer yaklaşımı kullanılmaktadır?
5. Bu uygulamalarda izleme programı hangi parametreleri kapsamaktadır? İzleme sıklığı, bağımsız doğrulama ve yerinde denetim mekanizmaları nasıl düzenlenmektedir?
6. İzin verilen bertaraf ve deşarj uygulamalarına ilişkin numune sonuçlarının, izleme raporlarının ve denetim bulgularının kamuoyuyla paylaşılması planlanmakta mıdır? Planlanmakta ise paylaşımın kapsamı ve takvimi nedir?